

ศธ.คลอดคกฏกระทรวงว่าด้วยโฮมสกูล เตรียมเปิดประชาพิจารณ์ก่อนใช้จริง

ผู้จัดการรายวัน - การเรียนการสอนแบบโฮมสกูลกำลังได้รับการรับรองในทางกฎหมาย สกศ.แจ้งความคืบหน้า ขณะนี้ ศธ.ร่างกฎกระทรวงที่ว่าด้วยโฮมสกูลออกมาเรียบร้อยแล้ว เตรียมนำเข้าสู่กระบวนการประชาพิจารณ์ในเดือนกันยายน หวังให้เป็นกฎกระทรวงที่กำลังจะออกมามีผลใช้ ได้รับการยอมรับในวงกว้าง

ภายหลังมีการประกาศใช้ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลายคนเชื่อกันว่าการปฏิรูประบบการศึกษาของไทยกำลังจะเกิดขึ้น เนื่องจากแนวทางการศึกษาแบบใหม่ ตามกฎหมายฉบับใหม่ จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของปรัชญาการศึกษาพอสมควร

ทั้งนี้หลักใหญ่ใจความของพระราชบัญญัติจะเน้นใน 2 ส่วนด้วยกัน คือ การจัดการศึกษาแบบตลอดชีวิต และการเน้นให้ทุกภาคส่วนของสังคมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาได้ โดยไม่ปล่อยให้เรื่องนี้เป็นภาระหน้าที่ของรัฐเอกชน และองค์กรปกครองท้องถิ่นฝ่ายเดียว

อีกประเด็นหนึ่งที่จะมีการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติก็คือวิธีจัดการเรียนการสอน เนื่องจากจะเน้นจัดการศึกษาโดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนการสอนต้องใช้ตัวผู้เรียนเป็นที่ตั้ง ไม่ได้ใช้ความพอใจของผู้สอนเป็นที่ตั้งอย่างที่มักมีในอดีต

ทั้งนี้ที่กฎหมายเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ ของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาได้ ประเด็นการจัดการศึกษาโดยครอบครัวหรือที่เรียกกันทั่วไปว่า โฮมสกูล ก็ถูกหยิบยกรื้อมาพิจารณาอีกครั้ง เนื่องจากมีหลายครอบครัวได้จัดการศึกษาลักษณะนี้อยู่แล้ว

นางรุ่งเรือง สุขาภิรมย์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) สำนักนายก

รัฐมนตรี กล่าวว่า จากสาระที่กำหนดในพ.ร.บ.การศึกษาฯ ดังกล่าว สกศ. จึงได้จัดให้มีการวิจัยและเผยแพร่องค์ความรู้ เกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการศึกษาโดยครอบครัว ทั้งต่างประเทศและในประเทศ เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำร่างกฎกระทรวงที่ว่าด้วยการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

และขณะนี้ ร่างกฎกระทรวงดังกล่าวก็ได้จัดทำออกมาเรียบร้อยแล้ว โดยคณะทำงานที่แต่งตั้งขึ้นมาโดยกระทรวงศึกษาธิการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 12 และมาตรา 74 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งจะทำให้การนี้ไป

การจัดการศึกษาแบบโฮมสกูลจะได้รับการรับรองในทางกฎหมายทันที รายละเอียดของร่างกฎกระทรวงดังกล่าวนี้ แบ่งออกเป็น 3 หมวดด้วยกัน ซึ่งจะบรรจุเนื้อหาสาระที่ว่าด้วย หลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแบบโฮมสกูล โดยระบุว่าการศึกษาโดยครอบครัวถือเป็นทางเลือกด้านการศึกษาอย่างหนึ่งซึ่งบิดามารดามีสิทธิที่จะจัดกระบวนการเรียนรู้อิสระและอบรมให้แก่ลูกๆ ด้วยความรักและความเข้าใจ เพื่อให้ลูกมีความพร้อมในการดำรงชีวิตอยู่ในโลก

ในเรื่องการดูแลการศึกษาแบบโฮมสกูลนั้น ร่างกฎกระทรวงได้เสนอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาแบบศูนย์การเรียน ซึ่งอยู่ภายใต้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นมาดูแล เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบ โฮมสกูล, รับจดทะเบียน จัด

การศึกษาทางเลือกของไทยกำลังจะก้าวหน้า เมื่อกระทรวงศึกษาฯ ร่างกฎกระทรวงรับโฮมสกูล ซึ่งจะทำให้เด็กไทยไม่จำเป็นต้องรับการศึกษาเฉพาะในห้องสี่เหลี่ยมอีกต่อไป

ทำรายงานประจำปี, ออกเอกสารรับรองผลการศึกษาและเอกสารอื่นตามความจำเป็น, ออกตรวจเยี่ยมครอบครัวที่จัดการศึกษาแบบโฮมสกูล ให้คำแนะนำในการปรับปรุงรวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

“ประเด็นหนึ่งที่ได้เสนอไว้ในร่างกฎกระทรวง ก็คือโฮมสกูลจะแตกต่างจากการศึกษาทั่วไป เพราะพ่อแม่เป็นผู้จัดการศึกษาเองโดยเลือกสรรสิ่งที่เหมาะสมมาให้ลูกได้เรียนรู้ และถึงแม้ว่าพ่อแม่จะไม่มีวุฒิการศึกษา แต่ก็สามารถจัดการศึกษาให้ลูกเองได้”

ผอ.กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานกล่าวอีกว่า แม้กฎหมายจะอนุญาตให้พ่อแม่จัดการศึกษาให้ลูกเองได้ แต่ท้ายที่สุดแล้วเด็กๆ ที่ได้รับการศึกษาแบบโฮมสกูลก็ต้องได้รับการประเมินผล เพื่อที่จะดูว่าเด็กมีคุณสมบัติตามที่ทางกระทรวงกำหนดไว้หรือไม่

เนื่องจากกฎกระทรวงจะต้อง

การวัดผลจากการศึกษาในระบบบางตัวมา ใช้ด้วยกันได้ ขณะที่เกณฑ์บางตัวก็ใช้ไม่ได้ อย่างเช่น การนับเวลาเรียนของเด็กที่ได้รับการศึกษาแบบโฮมสกูล คงไม่สามารถใช้เกณฑ์เดียวกับการศึกษาในระบบ เพราะเด็กที่เรียนแบบโฮมสกูลจะเรียนในชีวิตจริงของตัวเอง เรียนจากประสบการณ์และการปฏิบัติจริงและสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

นางรุ่งเรืองกล่าวด้วยว่า เพื่อให้ร่างกฎกระทรวงการจัดการศึกษาโดยครอบครัวผ่านกระบวนการที่ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของสังคม สกศ. จึงจะร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ จัดประชาพิจารณ์ขึ้นในวันที่ 6 กันยายนที่จะถึงนี้

โดยจะเชิญบุคคลจากหลากหลายกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น ทั้งในส่วนของผู้ปกครองที่จัดการศึกษาแบบโฮมสกูลมาแล้ว นักกฎหมาย นักวิชาการ และประชาชนทั่วไป เพื่อให้กฎกระทรวงที่กำลังจะออกมาใช้ปฏิบัติได้รับการยอมรับอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ ผอ.กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังแสดงความเห็นด้วยว่า การจัดการศึกษาแบบโฮมสกูลนั้น ในอนาคตจะมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น เพราะนอกจากโรงเรียนและจัดการศึกษาให้เองทั้งหมดแล้ว ยังจะมีการจัดการศึกษาแบบเชื่อมโยงกับโรงเรียนที่เป็นเครือข่าย โดยจะจัดให้มีการเรียนที่บ้านบางส่วนและให้ไปเรียนที่โรงเรียนบางส่วน หรืออาจมีการรวมกลุ่มกันหลายหลายมากขึ้น

“ทั้งที่ทราบมาผู้ปกครองจำนวนมากสนใจที่จะจัดการเรียนการสอนแบบเชื่อมโยงกับโรงเรียน มากกว่าที่จะเอาเด็กออกจากจากโรงเรียนและ

นำไม่จัดการเรียนการสอนด้วยตัวเอง ทั้ง 100% ซึ่งทางเลือกส่วนนี้มีการสอบถามกันเข้ามามาก”

สำหรับการเตรียมความพร้อมของผู้ปกครองที่ต้องการจะจัดการศึกษาให้ลูกเองนั้น นางรุ่งเรืองระบุว่า จากงานวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาโดยครอบครัว นักวิจัยได้ให้ข้อสรุปไว้อย่างชัดเจนว่า ปัจจัยที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จของการศึกษาระบบนี้ ประเด็นแรกก็คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในครอบครัว ต้องเป็นครอบครัวที่ใช้เหตุผลต่อกัน ให้ความสำคัญกับหน้าที่ความรับผิดชอบ พ่อแม่ต้องมีพรหมวิหาร 4 มีความรักและความผูกพันต่อลูกเป็นพื้นฐาน

ประเด็นต่อมาคือ พ่อแม่ที่จะจัดการเรียนการสอนแบบนี้ได้ จะต้องเป็นคนที่มีทัศนคติโลกที่ชัดเจน มีชีวิตที่ไม่คล้อยตามกระแสสังคม พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างในการรู้จักเลือก รู้จักแยกแยะ

นอกจากนี้ภาวะความเป็นผู้นำของพ่อแม่ก็ต้องชัดเจนในสิ่งที่ลงมือกระทำ ไม่ส่ออาการลังเลให้ลูกเห็น พ่อแม่ต้องรู้จักตนเอง มีสติ รู้ทันความคิดและความผิดพลาด สามารถที่จะพัฒนาระบบการเรียนรู้อิสระให้ชีวิตชีวา สอดคล้องกับธรรมชาติจริงของชีวิตได้

“สำหรับพ่อแม่ที่กำลังตัดสินใจว่าจะจัดการศึกษาให้ลูกด้วยตัวเองหรือไม่ และอยากศึกษาเรื่องดังกล่าวจากงานวิจัยก็สามารถส่งไปรษณียบัตรขอเอกสารรายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบและพัฒนาการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ได้ที่กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เราจะได้จัดส่งเอกสารไปให้” นางรุ่งเรืองกล่าวทิ้งท้าย ■